

Raadsvoorstel

Aan	: Raad van Geertruidenberg
Raadsvergadering	: 26 juni 2019
Agendanummer	:
Onderwerp	: Toekomstvisie begraafplaatsen

Voorstel

1. Actualiseren beheersverordening/verordening op de heffing en de invordering van lijkbezorgingsrechten gemeente Geertruidenberg 2019, kosten incidenteel € 2.800, ten laste te brengen van de post algemene reserve.
2. Actualiseren plattegrond, kosten incidenteel € 17.850, ten laste te brengen van de post algemene reserve.
3. Gravenadministratie verder optimaliseren en actueel houden. Hiervoor is structureel 4 upw formatie-uitbreiding nodig, kosten structureel € 7.222, ten last te brengen van de post algemene reserve tot 1 januari 2020.
4. Naamsvermelding aanbrengen op gedenkteken verzamelgraf, kosten als autonome ontwikkeling mee te nemen in de tussenrapportage.
5. Onderhoudsniveau op peil brengen (p.m.)
6. Geleidelijke omvorming oude begraafplaats Raamsdonk naar gedenkpark (p.m.)
7. Streven naar een maximaal haalbare kostendekking door een financieel optimale uitvoering van de operationele taken.
8. De financiële consequenties van de punten 3,5,en 6 mee te nemen in de behandeling van de begroting 2020.

Inleiding

Gemeente Geertruidenberg beschikt in de kern Raamsdonk over twee gemeentelijke begraafplaatsen en in de kern Geertruidenberg over één gemeentelijke begraafplaats. Afgelopen jaren is gebleken dat:

- Geen eenduidig beleid is vastgesteld voor de begraafplaatsen.
- De gravenadministratie niet op orde is.
- Onduidelijkheid bestaat over de toekomst van de oude begraafplaats Raamsdonk.
- Achterstand bestaat in het onderhoud van de begraafplaatsen.
- Er sprake is van een tekort op de exploitatie.

Daarnaast veranderen de behoeften aan lijk- en asbestemmingen en wijzigt de maatschappelijke rol van de gemeente.

Vanwege dit complexe speelveld heeft de gemeente behoefte aan een toekomstvisie voor begraven; een visie die richting geeft aan het begraafbeleid.

Het toenmalig college heeft in 2017 besloten eerst de basisadministratie op orde te laten brengen en vervolgens een visie vast te stellen. In 2018 is de basisadministratie op orde gebracht en zijn op basis daarvan verdere acties in gang gezet. Zo zijn in 2018 de graven waarvan afstand is gedaan bovengronds geruimd (verwijderen grafmonumenten) en worden deze graven dit jaar ondergronds geruimd en in een verzamelgraf met gedenkteken geplaatst zoals opgenomen in de begroting 2019. Bovendien is vanaf 2019 structureel een bedrag in de begroting opgenomen voor het jaarlijks boven- en ondergronds ruimen van de graven zodat ruimingen niet meer zoals voorheen op ad hoc basis plaatsvinden (laatste ruiming met verzamelgraf dateert van 2013).

Daarnaast is de visie verder uitgewerkt. De visie wordt nu aan u voor verdere besluitvorming voorgelegd.

Opgemerkt wordt dat de oude begraafplaats in Raamsdonk een bijzondere positie in het geheel inneemt omdat daar vanwege de hoogte van de waterstand slechts enkeldiep mag worden begraven en de begraafplaats bovendien een historisch karakter heeft, waarbij veel grafmonumenten in slechte staat

verkeren. Op het onderhoudsniveau moet een inhaalslag worden gepleegd waarbij voorgesteld wordt de begraafplaats om te vormen naar een gedenkpark.

Voor details wordt verwezen naar de bijlage 'Toekomstvisie begraafplaatsen gemeente Geertruidenberg' d.d. 23 april 2019.

Beoogd effect

Het op orde brengen van ons begraafplaatsenbeleid, waardoor er meer eenheid komt in de uitvoering van beleid, de administratie structureel op orde wordt gebracht, wordt voldaan aan het onderhoudsniveau van de begraafplaatsen en keuzes worden gemaakt voor de toekomst van onze begraafplaatsen.

Argumenten

1.1 Het actualiseren van de beheersverordening/verordening op de heffing en de invordering van lijkbezorgingsrechten gemeente Geertruidenberg 2019 zorgt voor eenheid in de uitvoering van beleid

De beheersverordening is vastgesteld in 2010. De vastgelegde regels en de praktische uitvoering komen niet (altijd) overeen. Door het opnieuw vaststellen van de beheersverordening en de verordening op de heffing en de invordering van lijkbezorgingsrechten gemeente Geertruidenberg 2019 worden regels op de praktijk afgestemd.

2.1 Het actualiseren van de plattegrond lost verschillen op tussen de administratie en de situatie op de begraafplaats

De situatie op de begraafplaats verschilt van de situatie in de administratie. Op beide plekken veroorzaakt dit fouten. Er is geen zicht op het aantal lege graven. Uitgifte van nieuwe graven en handhaving van de verordening worden bemoeilijkt.

3.1 Met een actuele begraafplaatsadministratie kunnen werkzaamheden beter en zorgvuldiger worden uitgevoerd

De eerste aanzet om de administratie te optimaliseren is uitgevoerd. Uit deze aanzet volgen werkzaamheden die verdere optimalisatie van de begraafplaatsen opleveren. Het voeren van een geactualiseerde administratie is minder arbeidsintensief, echter geldt dan nog dat dit niet binnen de huidige daarvoor beschikbare uren kan plaatsvinden. Kybys (zie bijlage) adviseert 12 uur inzet per week voor de begraafplaatsenadministratie terwijl slechts enkele uren per week beschikbaar zijn.

3.2 Het actueel houden van de administratie kan niet zonder uitbreiding van uren

De begraafplaatsenadministratie structureel bijhouden vergt extra investering die niet binnen de bestaande capaciteit kan plaatsvinden. Uitbreiding met 4 uur per week voor de begraafplaatsenadministratie is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat niet opnieuw achterstanden ontstaan.

4.1 Met een gedenkteken met naamsvermelding bij het verzamelgraf houden nabestaanden een locatie om hun overledenen te herdenken

Na het boven- en ondergronds ruimen van graven worden de restanten in een verzamelgraf ondergebracht. Bij nabestaanden is behoefte om ook bij dit verzamelgraf nog te kunnen herdenken.

5.1 Om het gewenste kwaliteitsniveau te kunnen behalen dient eerst het onderhoudsniveau op peil gebracht te worden

Op dit moment is het onderhoudsniveau van de begraafplaatsen niet conform het vastgestelde kwaliteitsniveau. Er dient eerst een inhaalslag plaats te vinden. De komende tijd wordt dit verder uitgewerkt. Voor de toekomst blijft staan dat het onderhoudsniveau leidend is voor de uitvoering van het groenbeheer op de begraafplaatsen.

6.1 Met de omvorming van de oude begraafplaats in Raamsdonk naar gedenkpark wordt recht gedaan aan het historisch karakter van deze plek

Vanwege de hoge grondwaterstand mag op de oude begraafplaats Raamsdonk slechts enkeldiep worden begraven. Op termijn levert de begraafplaats geen rol meer om actief te voorzien in de begraafcapaciteit. Een monument voor het verzamelgraf van graven waar afstand van is gedaan en die geen historische waarde hebben, markeert de plek waar de stoffelijke resten van de geruimde graven zijn gebracht; dit monument wordt voorzien van naamplaatjes van de overledenen.

7.1 Met het streven naar een maximaal haalbare kostendekking komen we tot een heldere en realistische financiële uitvoering

Hierbij is ook gekeken naar het uitbesteden van de operationele taken van de begraafplaatsen (begraafplaatsenadministratie en het onderhoud). Dit heeft niet de voorkeur omdat we vanwege

gevoeligheden die bij begraven en begraafplaatsen een grote rol spelen nauw betrokken willen blijven en direct contact willen houden met nabestaanden. Bovendien kunnen we in de huidige opzet met de wijkteams snel handelen indien dit nodig is. Tot slot geldt dat gebleken is dat de uitbesteding van onderhoudstaken geen financieel voordeel biedt. 100% kostendekkendheid in de uitvoering van taken behorende bij begraven is onrealistisch. Daarom streven we naar een haalbare kostendekking door een zo optimaal mogelijke uitvoering van de operationele taken. Een voorbeeld van meer efficiëntie in de uitvoering is het afschaffen van voorlopen door een medewerker van de begraafplaats; deze taak kan prima worden uitgevoerd door alleen de uitvaartondernemer.

Kanttaken

1. *Geen productdifferentiatie in het aanbod in lijkbezorging:* optimalisatie van het productaanbod vergt een financiële investering van de gemeente; er is echter geen garantie dat dit bijdraagt in een toename van grafuitgifte van graven en asbestemmingen.
2. *Onvoldoende capaciteit ruimingsbeleid:* Sinds een aantal jaren was het boven- en ondergronds ruimen van graven om financiële redenen en capaciteit gestagneerd. Grafmonumenten werden dan niet van de graven weggenomen als er afstand van een graf was gedaan. Dit leidt tot onzekerheid en ontevredenheid onder nabestaanden.
In 2018 is mede door inzet van een extern bureau de administratie op orde gebracht, het bovengronds ruimen (verwijderen grafmonumenten) weer opgepakt en in 2019 vindt het ondergronds ruimen plaats van graven waar afstand van is gedaan. Daarbij worden de overblijfselen in een verzamelgraf geplaatst met een gedenkteken voorzien van een naamsaanduiding van de overledenen. In de begroting is vanaf 2019 een structureel budget opgenomen voor het jaarlijks ruimen en plaatsen van de overblijfselen in een verzamelgraf. Om dit uit te kunnen voeren moeten ook de begraafplaatsenadministratie en de daaruit voortvloeiende acties op orde blijven. Hiervoor is naast het beschikbare budget ook personele uitbreiding met 4 uur per week nodig om te voorkomen dat opnieuw achterstanden ontstaan en ad hoc acties moeten plaatsvinden hetgeen afbreuk doet aan onze dienstverlening.

Financiën

1. *Actualiseren beheersverordening/verordening op de heffing en de invordering van lijkbezorgingsrechten gemeente Geertruidenberg 2019:* inzet diverse medewerkers gemeente: 56 uur. 16 uur hiervan kan binnen de bestaande capaciteit plaatsvinden. Voor 40 uur moet inhuur plaatsvinden: $40 \times € 70 = € 2.800$.
2. *Actualiseren plattegrond:* inzet diverse medewerkers gemeente: 30 uur dat binnen de bestaande capaciteit kan plaatsvinden. Daarnaast € 6 - € 10,- per graf digitaal inmeten door extern bureau voor 1.785 graven is in totaal maximaal € 17.850 aan kosten.
3. *Gravenadministratie verder optimaliseren: inzet medewerkers administratie:* (zie indicatie kosten/tijd bijlage B). Uitbreiding met 4 uur per week voor de begraafplaatsenadministratie is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat niet opnieuw achterstanden ontstaan. De kosten hiervan bedragen: $4/36 \times € 65.000 = € 7.222$. dit wordt meegenomen in de begroting 2020.
4. *Naamsvermelding op monument verzamelgraf:* kosten als autonome ontwikkeling mee te nemen in de tussenrapportage.
5. *Onderhoudsniveau op peil brengen:* PM
6. *Geleidelijke omvorming oude begraafplaats Raamsdonk naar gedenkpark:* PM
7. *Streven naar een maximaal haalbare kostendekking door een financieel optimale uitvoering van de operationele taken:* PM

De financiële consequenties van de punten 3,5,en 6 mee te nemen in de behandeling van de begroting 2020

De kosten van punt 3 en de p.m. kosten van punten 5 en 6 worden komende maanden verder uitgewerkt en meegenomen bij de behandeling van de begroting 2020.

Communicatie

Communicatie over werkafspraken vinden plaats in de interne organisatie. Over:

- het ondergronds ruimen dat dit jaar nog plaatsvindt,
- het realiseren van een verzamelgraf met gedenkm Monument,
- het aanbrengen van namen op het gedenkteken van het verzamelgraf,
- de omvorming van de oude begraafplaats naar een gedenkpark en
- de gewijzigde inzet van de medewerker van de begraafplaats,

wordt op zorgvuldige wijze extern gecommuniceerd via de geëigende wegen.

Uitvoering

Vanaf dit jaar worden de eerdergenoemde onderdelen gerealiseerd dan wel verder uitgewerkt.

Bijlagen

'Toekomstvisie begraafplaatsen gemeente Geertruidenberg' d.d. 23 april 2019

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij vaststelling aan.

Het college van Geertruidenberg
de secretaris,

de waarnemend burgemeester,

R.C.J. Nagtzaam

J.J. Luteijn

De raad van de gemeente Geertruidenberg;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Geertruidenberg.

Gelet op:

- de behoefte aan een toekomstvisie die richting geeft aan het begraafbeleid;
- het op orde brengen van het begraafplaatsenbeleid, waardoor er meer eenheid komt in de uitvoering van het beleid;
- het op orde brengen en actueel houden van de administratie;
- het voldoen aan het onderhoudsniveau van de begraafplaatsen;
- het maken van keuzes voor de toekomst van onze begraafplaatsen.

Besluit:

De raad besluit:

1. Actualiseren beheersverordening/verordening op de heffing en de invordering van lijkbezorgingsrechten gemeente Geertruidenberg 2019, kosten incidenteel € 2.800, ten laste te brengen van de post algemene reserve.
2. Actualiseren plattegrond, kosten incidenteel € 17.850, ten laste te brengen van de post algemene reserve.
3. Gravenadministratie verder optimaliseren en actueel houden. Hiervoor is structureel 4 upw formatie-uitbreiding nodig, kosten structureel € 7.222, ten laste te brengen van de post algemene reserve tot 1 januari 2020.
4. Naamsvermelding aanbrengen op gedenkteken verzamelgraf, kosten als autonome ontwikkeling mee te nemen in de tussenrapportage.
5. Onderhoudsniveau op peil brengen (p.m.)
6. Geleidelijke omvorming oude begraafplaats Raamsdonk naar gedenkpark (p.m.)
7. Streven naar een maximaal haalbare kostendekking door een financieel optimale uitvoering van de operationele taken.
8. De financiële consequenties van de punten 3,5,en 6 mee te nemen in de behandeling van de begroting 2020.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 26 juni 2019,

Geertruidenberg,

de raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

drs. K.M.C. Millenaar-Rammelaere

J.J. Luteijn